

**Förslags- och beslutprotokoll fört vid ordinarie partikongress
den 28 oktober – 1 november 2009**

Lördagens förhandlingar den 31 oktober

Justerare:

Susanne Bergström

Justerare:

Eva Borg

Justerare:

Leif Lindholm

Justerare:

Lars Isacson

Förslags- och beslutprotokoll fört vid ordinarie partikongress den 28 oktober – 1 november 2009

Lördagens förhandlingar den 31 oktober

Lördagens förhandlingar inleddes 09.05.
Kongressen ajournerades för lunch klockan 13:07.
Kongressen återupptog förhandlingarna klockan 14.02.
Kongressen ajournerades för kongressfest klockan 17:02.

Kulturinslag

Kulturinslag av *Henrik Schyffert* 14:30-14:42.

Tal

Anförande av *Anna Greta Lejon*, klockan 09:07-09:16.
Mona Sablin tackade *Henrik Schyffert* 14.42-14.46.
Anförande av *Ingvar Carlsson*, klockan 14:48 – 14:59.
Anförande av *Göran Persson*, klockan 15:00 – 15:14.
Anförande av *Wanja Lundby-Wedin*, klockan 16:22 – 16:56.

Ordningsfråga – inkallande av ersättare

10.50 Tjänstgörande ordförande *Ulla Lindquist* meddelade att Jönköpings läns partidistrikt önskar byta ombudet *Ilan De Basso* till *Besim Matoshi*. Anledning till bytet är sjukdom. Granskningsutskottet har tillstyrkt bytet.

Beslut

Kongressen beslutade:
att bevilja Jönköpings läns partidistrikts byte av ombud från *Ilan De Basso* till *Besim Matoshi*.

13.06 Tjänstgörande ordförande *Fredrik Lundb-Sammeli* meddelade att Stockholms partidistrikt önskar byta ombudet *Maria Bosdotter* till *Kaj Nordquist*. Anledning till bytet är sjukdom. Granskningsutskottet har tillstyrkt bytet.

Beslut

Kongressen beslutade:
att bevilja Stockholms partidistrikts byte av ombud från *Maria Bosdotter* till *Kaj Nordquist*.

15.25 Tjänstgörande ordförande *Jörgen Linder* meddelade att Uppsala läns partidistrikt önskar byta ombudet *Erica Wallin* till *Tomas Eriksson*. Anledning till bytet är sjukdom. Granskningsutskottet har tillstyrkt bytet.

Beslut

Kongressen beslutade:
att bevilja Uppsala läns partidistrikts byte av ombud från *Erica Wallin* till *Tomas Eriksson*.

Ärende från gårdagens förhandlingar

Behandling av motion H97:4 se fredagens förslags och beslutsprotokoll under punkten 17:3.

Formaliabeslut

Val av partiorgan

Ordförande: *Jörgen Linder* och *Birgitta Lönegård*

Sekreterare: *Anders Lindberg* och *Lisa Stern Ödmark*

8.6 Val av 15 suppleanter i partistyrelsen

Föredragning och förslag

Lena Hjelm-Wallén, valberedningens ordförande. En enhällig valberedning föreslog att välja följande 15 personer som suppleanter i partistyrelsen: *Hans Ekström*, Sörmland, (omval), *Monica Haider*, Kronoberg, (omval), *Åke Svensson*, Gotland, (omval), *Anna Johansson*, Göteborg, (nyval), *Luciano Astudillo*, Skåne, (omval), *Anna-Caren Säterberg*, Jämtlands län, (nyval), *Kent Ögren*, Norrbotten, (omval), *Katarina Köhler*, Västerbotten, (nyval), *Niklas Karlsson*, Skåne, (omval), *Ann-Kristine Johansson*, Värmland, (nyval), *Mattias Ottosson*, Östergötland, (omval), *Åsa Kullgren*, Sörmland, (nyval), *Anders Ygeman*, Stockholm, (nyval), *Maria Pettersson*, Dalarna, (nyval) och *Kenneth G Forslund*, Bohuslän, (nyval), och att valet skulle ske med acklamation.

Beslut

Kongressens beslöt enhälligt:

att välja *Hans Ekström*, Sörmland, (omval), *Monica Haider*, Kronoberg, (omval), *Åke Svensson*, Gotland, (omval), *Anna Johansson*, Göteborg, (nyval), *Luciano Astudillo*, Skåne, (omval), *Anna-Caren Säterberg*, Jämtlands län, (nyval), *Kent Ögren*, Norrbotten, (omval), *Katarina Köhler*, Västerbotten, (nyval), *Niklas Karlsson*, Skåne, (omval), *Ann-Kristine Johansson*, Värmland, (nyval), *Mattias Ottosson*, Östergötland, (omval), *Åsa Kullgren*, Sörmland, (nyval), *Anders Ygeman*, Stockholm, (nyval), *Maria Pettersson*, Dalarna, (nyval) och *Kenneth G Forslund*, Bohuslän, (nyval), till ledamöter i partistyrelsen. Valet skedde med acklamation.

8.7 Val av tre revisorer

Föredragning och förslag

Lena Hjelm-Wallén, valberedningens sammankallande. En enhällig valberedning föreslog kongressen att välja *Anita Modin* (omval), *Håkan Bystedt* (omval) och *Lars Ericsson* (omval) till revisorer och att valet skulle ske med acklamation.

Beslut

Kongressen beslöt enhälligt:

att välja *Anita Modin* (omval), *Håkan Bystedt* (omval) och *Lars Ericsson* (omval) till revisorer. Valet skedde med acklamation.

8.8 Val av tre revisorssuppleanter

Föredragning och förslag

Lena Hjelm-Wallén, valberedningens sammankallande. En enhällig valberedning föreslår kongressen att välja *Berit Oscarsson* (omval), *Anna Larsson* (omval) och *Uno Aldegren* (nyval) till revisorssuppleanter och att valet skulle ske med acklamation.

Beslut

Kongressen beslöt enhälligt:

att välja *Berit Oscarsson* (omval), *Anna Larsson* (omval) och *Uno Aldegren* (nyval) till revisorssuppleanter. Valet skedde med acklamation.

8.9 Val av fem ledamöter i programkommissionen

Föredragning och förslag

Lena Hjelm-Wallén, valberedningens ordförande. En enhällig föreslog kongressen att välja följande fem ledamöter i programkommissionen *Mona Sablin*, ordförande (nyval), *Anneli Hulthén* (omval), *Wanja Lundby-Wedin* (omval), *Pär Nuder* (omval) och *Karl-Petter Thorwaldsson* (omval) och att valet skulle ske med acklamation.

Beslut

Kongressens beslöt enhälligt:

att välja *Mona Sablin*, ordförande (nyval), *Anneli Hulthén* (omval), *Wanja Lundby-Wedin* (omval), *Pär Nuder* (omval) och *Karl-Petter Thorwaldsson* (omval) till programkommissionen. Valet skedde med acklamation.

8.10 Val av fem suppleanter i programkommissionen

Föredragning och förslag

Lena Hjelm-Wallén, valberedningens ordförande. En enhällig valberedning föreslog kongressen att välja följande fem suppleanter i programkommissionen: *Thomas Östros*, (nyval), *Berit Högman*, (omval), *Peter Persson*, (nyval), *Marie-Louise Rönnmark*, (nyval) och *Morgan Johansson* (nyval).

Beslut

Kongressens beslöt enhälligt:

att välja *Thomas Östros*, (nyval), *Berit Högman*, (omval), *Peter Persson*, (nyval), *Marie-Louise Rönnmark*, (nyval) och *Morgan Johansson* (nyval) till programkommissionen. Valet skedde med acklamation.

Anmärkning

Med anledning av ärendehanteringens framgång inte sid- och radnummer vad gäller partistyrelsens nya förslag till riktlinjer på respektive avsnitt.

16.1 Partistyrelsens utlåtanden över motionerna som rör Generell välfärd, häfte G, (sidorna 2-96)

Tjänstgörande ordförande: *Fredrik Lundh Sammeli* och *Ulla Lindqvist*

Tjänstgörande sekreterare: *Pernilla Östberg* och *Odd Guteland*

Ordningsfråga

Kurt Åke Andersson, Norrbotten, föreslog att talartiden ska förlängas till 3 minuter under avsnittet. Kongressutskottet yrkade avslag. Kongressen avlog förslaget och talartid förblev fortsatt 2 minuter. Klockan 09.45 beslutade tjänstgörande ordförande om streck i debatten.

Motion	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	PS förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
G102:3	Ylva Johansson	Partistyrelsen	Bifall	Besvarad	Bifall	Bifall
G74:1	Ylva Johansson	Partistyrelsen	Avslag	Besvarad	Avslag	Avslag
G74:2	Ylva Johansson	Partistyrelsen	Avslag	Besvarad	Avslag	Avslag
G74:3	Ylva Johansson	Partistyrelsen	Avslag	Besvarad	Avslag	Avslag
G73	Ylva Johansson	Partistyrelsen	Bifall	Besvarad	Bifall	Bifall
G49:1	Dan Gabrielsson	Skaraborg	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
G54:1	Stig Malm	Stockholms län	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall
G6:1	Per Carlsson	Älvsborgs södra	Bifall	Besvarad	Avslag	Avslag
G6:2	Per Carlsson	Älvsborgs södra	Bifall	Bifall	Bifall	Bifall PS
G54:1	Ulf Engström	Värmland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall
G78:3	Katarina Nyberg Finn	Jämtlands län	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS

Kongressen beslutade att i övrigt fastställa partistyrelsens utlåtande över motionerna inom området 16.1.

9.8.1 Politiska riktlinjer, avsnittet Vård, skola, omsorg – på dina villkor (sidorna 41-42)

Tjänstgörande ordförande: *Fredrik Lundh Sammeli* och *Ulla Lindqvist*

Tjänstgörande sekreterare: *Pernilla Östberg* och *Odd Guteland*

Nytt förslag till politiska riktlinjer utgångspunkt för debatt och yrkanden

4.1.1 Vård, skola, omsorg – på dina villkor

"I ett rikare samhälle, där standarden stiger och många av de grundläggande

frihetsproblemen är lösta, kan man öka ambitionsgraden och ställa upp djärvare mål för politiken. Där kan man medvetet inrikta samhällets åtgärder på sådant sätt, att de vidgar den enskildes frihetssfär, anpassa insatserna efter de enskilda människornas särskilda förutsättningar och därmed öka deras möjligheter att välja hur de vill forma sin tillvaro.”

Tage Erlander, Valfrihetens samhälle, 1962

Vi socialdemokrater vill leva i ett välfärdsland som bygger på sammanhållning mellan generationer och mellan samhällsgrupper, där alla bidrar och alla får del. Vi är övertygade om att det ger bäst förutsättningar för alla människor att förverkliga sina livsdrömmar. Människors frihet och hälsa ökar när klyftorna i levnadsstandard och livsvillkor är små och när män och kvinnor är jämställda. Människors hälsa bestäms huvudsakligen av de ekonomiska och sociala samhällsvillkoren, därför är vår strävan efter en bättre och jämlik hälsa en prioriterad politisk fråga. Idag är det mycket stora skillnader i hälsa och livslängd mellan olika grupper och mellan män och kvinnor. Vi sätter jobben först på agendan, för vi vet att klarar vi jobben så klarar vi också ekonomin och kvaliteten i vård, skola och omsorg. Därför är full sysselsättning ett övergripande mål även inom välfärdspolitiken.

Vår socialdemokratiska jämlikhetstanke innebär att sjukvård, äldreomsorg, barnomsorg och skola ska ges till varje människa, och att individens behov ska styra. Därför kan vi inte acceptera det vi nu ser i Sverige: utförsäljningar, avknoppningar och gräddfiler – en utveckling mot en välfärd mer styrd av företagets vilja att tjäna pengar än av människors behov. När vinstintresset får styra inom välfärdens verksamheter är risken uppenbar att människor delas in i mer respektive mindre lönsamma patienter eller brukare. Dessutom ökar risken för att den som kan betala väl för sig får bättre tillgång till tjänsterna än de som är resurssvaga. Välfärden finansieras av oss alla med skattepengar. Då ska vi alla också få del av en välfärd av hög kvalitet

Valfrihet och delaktighet ska vara självklara delar av vår välfärd. De har ett värde i sig och ger medborgarna möjlighet att påverka kvaliteten och innehållet i välfärdstjänsterna. Olika utförare kan berika välfärden men lika viktigt är att utveckla de offentligt drivna verksamheterna till exempel genom självförvaltning. Vi vill även ge ideella, kooperativa och andra non-profit-företag goda möjligheter att medverka i välfärdens verksamheter utifrån sina unika förutsättningar. Det är människors frihet att välja mellan olika välfärdstjänster som ska öka, inte utförarnas frihet att välja var verksamheten ska ligga och vilka som ska få tillgång till vad. De folkvalda ska ha rätt att neka nyetableringar och att geografiskt styra var en ny utförare får etablera sig. De alternativ medborgarna väljer mellan ska hålla samma höga kvalitet oavsett vem som driver verksamheten. Då finns ingen motsättning mellan valfrihet och jämlikhet.

Den svenska offentlighetsprincipen har lett till att missförhållanden inom den offentliga välfärden har upptäckts och debatterats. Vi vill nu ställa motsvarande krav på de privata aktörer som verkar inom den skattefinansierade välfärden. Skattefinansierad vård, skola och omsorg är ingen marknad och de företag som verkar där måste leva upp till medborgarnas högt ställda krav på insyn i både verksamhet och ekonomi. Hur våra gamla vårdas eller hur skattepengar används ska inte vara företagshemligheter. De anställda ska ha meddelarskydd.

Som medborgare ska man kunna ta del av kvalitetsredovisningar och jämförelser mellan olika verksamheter. Det måste också bli lättare för medborgarna att hitta rätt bland olika myndigheter och kommunala verksamheter. Vi vill pröva att bygga upp ett Medborgarkontor Plus i några kommuner – gemensamt för stat, kommun och landsting. Vi vill ha en dörr in för medborgarna till välfärden.

Vård och omsorg av hög kvalitet produceras av de många individer som jobbar i välfärdens verksamheter – förutsatt att de trivs med sitt jobb och mötet med medmänniskor, har möjlighet att använda sin kompetens och påverka sin arbetssituation, och känner att lön och arbetsvillkor motsvarar arbetsinsats och kunnande. Det ska vara attraktivt att arbeta i välfärdssektorn; kommuner och landsting ska utvecklas till mönsterarbetsplatser.

Av var och en efter förmåga – åt var och en efter behov, så vill vi formulera den bärande principen för ett anständigt välfärdsland. Välfärden är en kollektiv solidaritetshandling – och det kitt som håller Sverige samman i ömsesidig respekt och omsorg om varandra. Det handlar om att vilja ge alla möjligheten att färdas väl genom livet. Under många år har den generella välfärdspolitiken byggts upp utifrån tanken att alla ska ha rätt till vård, omsorg och trygghet oavsett inkomst, ålder eller social ställning. Vi avvisar alla modeller med blandad finansiering som ger möjlighet för privatbetalande att köpa sig förtur till den offentligt finansierade välfärden.

När välfärden och tryggheten omfattar alla, då vågar människor mer; byta jobb, starta företag, flytta eller börja studera. Det skapar ett positivt förändringsklimat, vilket i sin tur gynnar den ekonomiska utvecklingen i en modern globaliserad ekonomi med ett högt omvandlingstryck. För att stärka arbetslinjen vill vi skapa långsiktiga spelregler tillsammans med parterna på arbetsmarknaden om socialförsäkringarnas framtida utformning. Varje arbetad timme behövs och det bör präglade försäkringens utformning.

Vår välfärd bygger på att alla som kan arbeta också gör det. Den som är sjuk och inte kan arbeta skall ha rätt till ersättning från sjukförsäkringen under den tid man inte kan arbeta även om man har varit sjuk under en längre period. Vi vill därför avskaffa den stupstock i sjukförsäkringen som den borgerliga regeringen infört och som gör att mer än femtio tusen personer kommer att utförsäkras 2010.

De av oss som har oturen att bli sjuka ska ha rätt till individuellt utformade rehabiliteringsinsatser som hjälp att snabbt komma tillbaka till arbete. Sjukförsäkringen skall säkerställa att individen har en inkomstbaserad ersättning under denna tid. Bärande principer skall vara en sjukförsäkring som stödjer arbetslinjen, ger bra inkomsttrygghet, finansieras solidariskt och där ingen faller mellan stolarna. Vi vill att de allra flesta ska få 80% i ersättning vid sjukdom. Vid en prioritering går höjt tak före höjda ersättningsnivåer. Det måste bli möjligt att ta tillvara allas vilja till arbete genom till exempel nya former av lönebidrag och möjlighet till en utvidgad arbetsmarknad. Andelen äldre i befolkningen växer och en stor generation når nu pensionsåldern. Med våra höga ambitioner för välfärden innebär det en stor utmaning.

Vi socialdemokrater vill ta ansvaret för att forma framtidens solidariska välfärd av hög kvalitet styrd av människors behov:

- *Skärpta krav på kvalitet.* Kraven på kvalitet och insyn ska skärpas i alla skattefinansierade välfärdsverksamheter, oavsett driftsform, och de ska leva upp till tydliga kvalitetskriterier. Alla verksamheter ska vara skyldiga att göra kvalitetsredovisningar, delta i öppna jämförelser och i nationella kvalitetsregister som är tillgängliga för alla medborgare. Alla skattefinansierade välfärdsverksamheter måste leva upp till medborgarnas högt ställda krav på insyn i både verksamhet och ekonomi.

- *Investeringsskyddade skattebetalarnas pengar.* Gemensamma resurser tänkta för välfärdsverksamhet ska gå till välfärdsverksamhet. Vi socialdemokrater kan aldrig acceptera att privata ägare tar ut vinster genom att göra avkall på kvaliteten i välfärden, eller genom att välja bort medborgare med stora behov. Vi vill åta oss uppgiften att kvalitetssäkra välfärden och se till att den styrs av människors behov. Det är medborgarnas välfärd, trygghet och valfrihet vi vill garantera. Gemensamma resurser för välfärd ska gå till välfärd – inte till aktieägarnas vinstuttag. För att genomföra detta krävs en ny reglering som syftar till att uppnå högre

kvalitet i välfärden och skärpta etableringskrav. Vi vill också införa en lag om investeringsskydd så att skattefinansierad verksamhet inte kan slumpas bort till privata ägare till underpris.

• *Stabila spelregler och inkomsttrygghet.* Vi vill skapa långsiktiga spelregler tillsammans med parterna på arbetsmarknaden om socialförsäkringarnas framtida utformning. Därför vill vi se en bred utredning som tar fram förslag till stabila socialförsäkringar. Bärande principer skall vara en sjukförsäkring som stödjer arbetslinjen, ger bra inkomsttrygghet, finansieras solidariskt och där ingen faller mellan stolarna.

Sida	Rad	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
3	16	Stefan Löfven	Partistyrelsen	Tillägg: vi accepterar inte utslagning på arbetsmarknaden på grund av bristande arbetsmiljö	Bifall	Bifall PS
		Caroline Andersson	Uppsala län	Yrkar Bifall PS nya förslag	Bifall	Bifall PS
		Lars Isacson	Dalarna	Yrkar Bifall till PS	Bifall	Bifall PS
2	39	Christer Lindvall	Västerbotten	Tillägg: Lätt att hitta rätt. Vi vill utveckla samordningen mellan kommunala och statliga insatser bättre. Möjligheten att genom samordningsförbund som organisationsform utveckla välfärden både på individnivå och övergripande samhällsnivå. Det ger medborgarna en dörr in till alla offentliga finansierade verksamheter. Det ska vara lätt att hitta rätt mellan olika system, myndigheter och verksamheter.	Avslag	Bifall PS
		Lars Beckman	Östergötland	Bifall till PS	Bifall	Bifall PS
		Christoffer Bernsköld	Östergötland	Bifall till partistyrrelsens förslag	Bifall	Bifall PS
3	32	Carina Ödebrink	Jönköpings län	Tillägg: Vinstuttag ska ej tillåtas inom skattefinansierad välfärdssektor.	Avslag	Bifall PS
2	22	Johan Kanmert	Göteborg	Tillägg: trygga anställningar, mönsterarbetsplatser och tillgång till kollektivavtalets möjligheter.	Avslag	Bifall PS
2	42	Johan Kanmert	Göteborg	Privata sjukförsäkringar leder till parallella system och ska elimineras.	Avslag	Bifall PS
2	1	Åsa Karlsson	Bohuslän	Tillägg: Jag yrkar på att man lägger in ett nytt stycke på rad 1 sidan 2 i den reviderade riktlinjerna. Sjukvården ska ges utifrån var och ens unika	Avslag	Bifall PS

				egenskaper. Idag behandlas kvinnor och män olika inom vården. Därför måste hela vårdkedjan- från forskning, behandling, läkemedelsutveckling till bemötande göras mer jämställd.		
		Greger Lindqvist	Västerbotten	Yrka Bifall till PS	Bifall	Bifall PS
3	15	Dan Gabrielsson	Skaraborg	Tillägg: Vi vill på sikt avskaffa karensdagen som idag är djupt orättvis ur både ett klass- och könsperspektiv.	Avslag	Bifall PS
2	9-10	Lars Bryntesson	Stockholms län	Tillägg: "Vi vill ge ideella, kooperativa och andra sammanslutningar utan vinstsyfte (social ekonomi) goda förutsättningar att medverka i välfärdens verksamheter utifrån sina unika förutsättningar. Dessa måste ges möjligheter att driva verksamhet på uppdrag av kommuner och landsting utan att tvingas in i en marknadsmodell i konkurrens med till exempel internationella vårdkoncerner."	Bifall	Bifall PS
3	28	Åke Söderman	Gävleborg	Tillägg: efter meningens som slutar "mer attraktiv" ny punkt <i>Välfärden ska hållas samman.</i> För att välfärden ska garanteras långsiktigt och med trygghet ska vi socialdemokrater verka för att utveckla den offentliga driftsformen så att den har ett stort mått av flexibilitet i utförandet. Brukarens/patientens uttryckta behov ska vara det som styr innehållet i välfärdstjänsterna. Personalen ska få utveckla sitt arbete självständigt med brukarens/patientens uttryckta behoven som högsta prioritet. Det är så vi skapar en hållbar och bra välfärd med brukaren i centrum och med en personal som trivs i sitt arbete.	Avslag	Bifall PS
3	29	Sara Karlsson	Södermanland	Strykning / Tillägg: Byt ut ordet "skattebetalarnas" mot "medborgarnas". Om yrkandet vinner bifall bör ordet även på andra ställen ändras i konsekvens med beslutet.	Bifall	Bifall PS
3	16	Ar Rawi Aqba	Skåne	Ändring: Vi vill att de alla flesta ska få 80 procent i ersättning vid sjukdom. Ersätt med, 80procent ska ha 80 procent med målet att nå 90 procent av tidigare lön i ersättning.	Avslag	Bifall PS

		Lennart Holmlund	Västerbotten	Bifall till PS Förslag	Bifall	Bifall PS
2	4-5	Per Carlsson	Älvsborgs södra	Tillägg: (efter ordet "kvalitet") Vi Socialdemokrater ser offentligt driven verksamhet inom välfärden som en huvudregel. Alternativa driftsformer utgör undantag. Vi Socialdemokrater skall förädla den offentligt drivna välfärden så att den blir mer flexibel och mer attraktiv ur såväl brukar som personalperspektiv.	Avslag	Bifall PS
		Monica Johansson	Södermanland	Bifall PS reviderade förslag och Sara Karlssons och Stig Malms yrkanden	Bifall	Bifall PS
		Sven Britton	Stockholm	Bifall PS reviderade förslag	Bifall	Bifall PS
3	42	Andreas Henning	Jönköpings län	Tillägg: Därför ska inte vinstuttag tillåtas	Avslag	Bifall PS
		Stefan Carlsson	Älvsborgs södra	Bifall partistyrelsen	Bifall	Bifall PS
		Joakim Järrebring	Norra Älvsborg	Bifall partistyrelsen nya förslag	Bifall	Bifall PS
		Joakim Järrebring	Norra Älvsborg	Bifall Åsa Karlsson tillägg	Avslag	Bifall PS
1	30	Magnus Pettersson	Blekinge	Tillägg: Jag vill föra in följande mening efter "behov ska styra": Frihet och jämlikhet går att förena genom att stärka individens möjlighet att påverka inom de välfärdstjänster som bedriva. Det erfordras politiska mål som utformas i en demokratisk process. det är då som allas medborgares rätt kan garanteras	Avslag	Bifall PS
1	23	Martin Lind	Örebro län	Tillägg: Utjämnandet av klyftor och levnadsvillkor är den viktigaste politiska strategin för att uppnå jämlik hälsa.	Bifall	Bifall PS
3	42	Carina Benjaminsson	Göteborg	Strykning: Stryk ordet aktieägarnas på rad 42	Bifall	Bifall PS
2	16	Jan Andersson	Skåne	Ändring: Tack vare den svenska offentlighetsprincipen har missförhållande inom den offentliga välfärden upptäckts och debatterats.	Bifall	Bifall PS
		Robert Noord	Stockholms län	Bifall PS	Bifall	Bifall PS
		Anna-Lena Hogerud	Skåne	Bifall till partistyrelsens förslag till riktlinjer	Bifall	Bifall PS
1		Krister Mattsson	Halland	Bifall till partistyrelsen riktlinjer	Bifall	Bifall PS
3	21	Åsa Eriksson	Västmanland	Ändring: I rad 21 anser jag att orden "vilja till arbete" ska ändras till "arbetsförmåga"	Avslag	Bifall PS

		Elvy Wicklund	Örebro län	Bifall PS förslag till riktlinjer	Bifall	Bifall PS
1	25	Anette Rundström	Norra Älvsborg	Tillägg: Vi sätter jobben först på agendan, <i>friska jobb, mönsterarbetsplatser för alla</i> , för vi vet...	Avslag	Bifall PS
		Katarina Nyberg Finn	Jämtlands län	Bifall PS förslag och till Lars Brynetesson och Stig Malms yrkande	Bifall	Bifall PS

Kongressen beslutade att i övrigt fastställa partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer, avsnittet Vård, skola, omsorg – på dina villkor (sidorna 41-42).

16.2 Partistyrelsens utlåtanden över motionerna som rör Hälso- och sjukvård, häfte G (sidorna 97-145)

Ordningsfråga

Klockan 11.34 beslutar kongressen om sträck i debatten

Tjänstgörande ordförande: *Ulla Lindqvist* och *Fredrik Lundh Sammeli*

Tjänstgörande sekreterare: *Johan Öhrn* och *Maria Strandberg*

Motion	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	PS förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
G106:1	Zenitha Nordfjell	Västernorrland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS efter rösträkning 170 – 149 och 5 avstod
G106:1	Jan-Olof Häggström	Västernorrland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS efter rösträkning 170 – 149 och 5 avstod
G110:1	Jörn Jönsson	Skåne	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS efter försöksvotering
G112:1	Jörn Jönsson	Skåne	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
G113:2	Jörn Jönsson	Skåne	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
G118:1	Isak Frohm	Västerbotten	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS efter försöksvotering
G118:2	Isak Frohm	Västerbotten	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS efter försöksvotering
G099:1	Marie Junttila	Västmanland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
G099:2	Marie Junttila	Västmanland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS

Kongressen beslutade att i övrigt fastställa partistyrelsens utlåtande över motionerna inom området 16.2

9.8.2 Politiska riktlinjer, avsnittet Rusta sjukvården för framtida utmaningar (sidorna 43-45)

Tjänstgörande ordförande: *Ulla Lindqvist* och *Fredrik Lundh Sammeli*

Tjänstgörande sekreterare: *Johan Öhrn* och *Maria Strandberg*

4.1.2 Rusta hälso- och sjukvården för framtida utmaningar

”Hälso- och sjukvården ska vara jämlik och jämställd, öppen för alla, med högsta internationella kvalitet och god service. Alla ska ha rätt till lika bra kvalitet och god tillgänglighet oavsett var man bor, vem man är, vad man tjänar eller vilket kön eller vilken religion man tillhör. Det ska alltid vara den enskildes behov som ska avgöra prioriteringar, inte plånbokens tjocklek. Därför ska makten över i hälso- och sjukvården ligga i demokratins händer och finansieringen ske gemensamt och solidariskt.”

Socialdemokraternas hälso- och sjukvårdspolitiska program, antaget av partistyrelsen, maj 2009

I Sverige är sjukvård för alla så självklar att många av oss aldrig tänker på hur det kommer sig att den finns där när den behövs, att sköterskan står där med rätt fråga och medicin på uppvaket, eller att det finns en bra vårdcentral i närområdet.

Det har tagit decennier att bygga den sjukvård i världsklass vi har i Sverige. Att sjukvården håller samma höga kvalitet för alla utan att någon behöver teckna en särskild försäkring är unikt för vår välfärdsmodell.

Nya mediciner och behandlingsformer utvecklas ständigt. Samtidigt växer andelen äldre i befolkningen. Det innebär att utmaningarna för sjukvården är enorma om det även i framtiden ska vara så att alla ska ha tillgång till sjukvård av hög kvalitet.

Vi socialdemokrater vill och vågar ta oss an den utmaningen; att utforma och finansiera en kvalitetssäkrad sjukvård i internationell toppklass med patientens behov i centrum. Det kommer att kräva tydliga prioriteringar. Ska vi klara framtidens sjukvård behöver den mer resurser. Avgörande är att fler kommer i arbete, att antalet arbetade timmar ökar och att sjukvården får ta en större andel av våra gemensamma resurser i anspråk.

Medborgaren har rätt att få ett gott och professionellt bemötande i hälso- och sjukvården. Alla patienter ska, oavsett bakgrund och hälsotillstånd, få sina problem tagna på allvar och få god och snabb service – från första kontakt till färdig behandling. Patienter ska få besked direkt om sin remiss eller undersökning. Målet måste vara en sjukvård med bättre service och utan långa väntetider och köer. Vården och omsorgen ska vara lätt att få kontakt med och tillgänglig när man behöver den.

Alla måste kunna ha inflytande över sin egen vård och hälsa. Patienten ska kunna påverka vårdens innehåll, när och hur vården ges och vilken vårdgivare som utför den. Det är inte minst viktigt för alla kroniskt sjuka som lever i ständig kontakt med vården. Med en åldrande befolkning är det nödvändigt att kraftsamla kring vården av äldre med en bättre samverkan mellan olika delar av vården och omsorgen.

För att klara framtidens utmaningar gäller det att bevara och förbättra människors hälsa. Hälso- och sjukvården har det dubbla uppdraget att både bota sjukdomar och bidra till att människor i mindre utsträckning drabbas av sjukdom. Det behövs ökat fokus på det förebyggande arbetet. Samhället har ett ansvar att erbjuda åtgärder för en bättre hälsa i befolkningen. Hälsan är inte enbart ett individuellt ansvar. Vårdpersonalen ska tillsammans med patienten ta sig an livsstilsproblem så som övervikt, rökning, riskbruk eller brist på motion. Hälso- och sjukvårdens olika ersättningssystem bör premiera framgångsrikt hälsofrämjande arbete. Det är också viktigt att skapa ett samhälle som gör att människor inte drabbas av psykisk ohälsa.

Vi vill investera i forskning och utveckling för att utrota sjukdomar, minska lidande och förebygga framtida kostnader. Dessa investeringar vill vi kombinera med ett konsekvent arbete för att effektivisera svensk hälso- och sjukvård. Varje skattekrona ska användas för att göra vården och omsorgen bättre för medborgarna.

Administration, krångel och byråkrati tar för mycket tid och resurser från den direkta patientkontakten. Det vill vi ändra på. Stor kunskap om framgångsrika

behandlingar, metoder, ny teknik och sätt att arbeta effektivt finns hos personalen i sjukvården. Det är en framgångsfaktor som måste tas bättre tillvara. De stela hierarkiska strukturerna som stänger den möjligheten behöver brytas upp. Dessutom behöver det utbildas fler läkare och andra yrkeskategorier där råder brist.

Vården ska alltid sätta patientens behov först. Olika vårdgivare måste kunna samarbeta. Därför bör hälso- och sjukvården inte omfattas av lagen om offentlig upphandling. Istället behövs en ersättningsmodell som utgår från vårdens behov och ger likvärdiga villkor för alla vårdgivare.

Nya och bättre läkemedel utvecklas ständigt. Fler kan få bot och lindring, mot allt fler sjukdomar allt högre upp i åldrarna. Läkemedel är idag den vanligaste behandlingsmetoden i hälso- och sjukvården och dess betydelse ökar. Det är en i grunden viktig och positiv utveckling.

Samtidigt är problemen med felaktig läkemedelsanvändning stora. Särskilt allvarlig är situationen för äldre som tar många olika läkemedel. Läkemedel står i dag för en stor del av sjukvårdens skador. Läkemedel måste testas för både kvinnor och män, läkemedlens effekter för barn och gamla måste klarläggas. Överförskrivning påverkar både patientsäkerhet och miljö negativt och kostar samhället resurser. Vi vill skärpa kraven på läkemedelshanteringen inom alla vård- och omsorgsformer så att det bland annat genomförs regelbundna läkemedelsgenomgångar för äldre.

Apoteksmonopolet är nu avskaffat. Det innebär att vinstintresset nu skall styra över läkemedelshanteringen och att det inte finns någon garanti för tillgång till apotek i hela landet. Skattebetalarnas kostnader för läkemedel kommer att öka samtidigt som säkerheten hotas. Vi socialdemokrater är starka motståndare till denna utveckling. Vi vill att effektivitet, säkerhet och god tillgänglighet i hela landet ska styra läkemedelsförsörjningen. En socialdemokratiskt ledd regering kommer att göra nödvändiga förändringar i apoteksreglerna för att säkerställa detta.

Stigande priser och en tandvårdsförsäkring som inte gett tillräckligt skydd har lett till att många vuxna idag tvingas avstå tandvård av ekonomiska skäl. Vi vill säkra en god tandhälsa i befolkningen och förhindra klasskillnader i tandhälsa. Tandvårdsförsäkringen ska fokusera på regelbunden och förebyggande tandvård. Samtidigt måste det finnas ett bra skydd mot riktigt höga kostnader.

Vårt långsiktiga mål är ett högkostnadsskydd av samma modell som inom hälso- och sjukvården. På kort sikt prioriterar vi att förlänga den avgiftsfria ungdomsvården upp till 25 år.

Vi socialdemokrater vill rusta sjukvården för de stora utmaningar som väntar. I första hand vill vi prioritera:

- *Mer tid för patienten.* De som arbetar i vård och omsorg måste avlastas pappersarbete och byråkrati för att få mer tid med patienten. Målet är att inom fem år öka vårdpersonalens direkta tid med patienterna från dagens ca en tredjedel till minst hälften av tiden.
- *All sjukvård ska vara kvalitetssäkrad.* Vi vill införa en nationell kvalitetscertifiering för alla skattefinansierade vårdgivare. Det skall säkerställa att alla vårdgivare bedriver ett aktivt, systematiskt och integrerat kvalitetsarbete liksom att vården har hög kvalitet och är evidensbaserad, håller god tillgänglighet och uppfyller krav på patientsäkerhet. Kriterier för en sådan certifiering måste vara väl förankrade i vården och utformas i nära samarbete med sjukvårdshuvudmän, profession och forskning.
- *Högre ambitioner för psykiatrin.* Det behövs en ambitionshöjning inom vården och ett utökat stöd för människor med psykisk sjukdom och psykiska funktionshinder. Vi vill stärka psykiatrin genom att tydligt slå fast psykiatrins nationella uppdrag och sätta upp gemensamma mål för flera samhällssektorer som har viktiga uppgifter för att stödja psykiskt sjuka.

Sida	Rad	Ny sida	Ny rad	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
		5-6	40	Jörn Jönsson	Skåne	Ändring: Ersätt rad 40 s. 5 - rad 1 s.6. med ”Återinför apoteksmonopolet”	Avslag	Bifall PS
		4	31	Ylva Johansson	PS	Tillägg: ”Oavsett föräldrarnas ekonomiska situation vill vi att barn och unga ska ha rätt till goda och likvärdiga uppväxtvillkor”	Bifall	Bifall PS
43	21	4	32	Katarina Nyberg Finn	Jämtlands län	Tillägg: ”För att säkerställa en hög kvalitet i hela landet behövs särskilda insatser göras med utgångspunkt i de regionala förutsättningar som finns i de områden som har problem med rekrytering av utbildad arbetskraft inom vård- och omsorgssektorn.”	Bifall	Bifall PS
		4	40	Christoffer Bernsköld	Östergötland	text "Patienter ska få....eller undersökning" ska behandlas av redationsutskottet	Avslag	Bifall PS efter försöksvotering
		4	45	Jan Henriksson	Kalmar län	Tillägg: Vi vill skärpa vårdgarantin så att den totala väntetiden- från första kontakt till påbörjad behandling- högst får vara 90 dagar. efter ” ..när man behöver den.”	Avslag	Bifall PS efter försöksvotering
		4	45	Åsa Karlsson	Bohuslän	Tillägg: ”Sjukvården ska ges utifrån var och ens unika egenskaper. Idag behandlas män och kvinnor olika inom vården. Därför måste hela vårdkedjan- från forskning, behandling, läkemedelsutveckling till bemötande göras mer jämställt.”	Bifall	Bifall PS
		5	11	Ilja Batljan	Stockholms län	Ändra: ”att investera” istället för ”erbjuda åtgärder”.	Bifall	Bifall PS
		5	40	Anna Fransson	Kronoberg	Tillägg: ”Vi vill återreglera apoteksmarknaden.” efter mening: ”Vi socialdemokrater är starka motståndare till den utvecklingen”.	Avslag	Bifall PS
44	20	6	2	Malte Lindborg	Skåne	Tillägg: "Vi var emot den förändringen och följer nu utvecklingen noga"	Avslag	Bifall PS
44	45	6	23	Katarina Nyberg	Jämtlands län	Tillägg: ”Åtgärden kräver en stark koppling till	Bifall	Bifall PS

				Finn		en rättvis regional ekonomisk fördelning”		
45	6	6	39	Irja Gustavsson	Örebro län	Tillägg: ”Antalet utbildningsplatser på läkarutbildningen i Sverige har under en lång tid varit lågt i förhållande till det beräknade behovet fram till 2010. Vissa delar av utbildningen behöver också moderniseras. Därför ska initiativ tas för att förnyelse och effektivisering ska karaktärisera en ny modern och utökad läkarutbildning i Sverige.”	Avslag	Bifall PS efter försöksvotering
		6	9	Johan Kanmert	Göteborg	Tillägg: ”Fram tills det blir möjligt ska alla invånare omfattas av ett system med tandvård till fast pris så alla kan få möjlighet att överblicka sina kostnader och få nödvändig tandvård. Ingen ska behöva avstå från tandvård på grund av ekonomiska orsaker”	Avslag Ny text: Ingen ska behöva avstå från tandvård, p.g.a. ekonomiska skäl. (sid 6, rad 4, efter ... i tandhälsa)	Bifall PS
		7	11	Isak Frohm	Västerbotten	Ändring: Vårt långsiktiga mål stryks i stället skrivs så snart <i>ekonomin tillåter vill vi införa ett ...</i>	Avslag	Bifall PS efter försöksvotering
		7	19-25	Birgitta Larsson	Norrbottn	Bifall PS	Bifall	Bifall PS

Kongressen beslutade att i övrigt fastställa partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer, avsnittet Rusta sjukvården för framtida utmaningar (sidorna 43-45).

16.3 Partistyrelsens utlåtanden över motionerna som rör Hälsa- och sjukvård, häfte G (sidorna 146-166)

Tjänstgörande ordförande: *Ulla Lindqvist* och *Fredrik Lundh Sammeli*

Tjänstgörande sekreterare: *Johan Öhrn* och *Maria Strandberg*

Motion	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	PS förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
G141	Malte Lindborg	Skåne	Bifall PS	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
G142	Malte Lindborg	Skåne	Bifall PS	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
G163:1	Mattias Wärnsberg	Kalmar län	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS

Kongressen beslutade att i övrigt fastställa partistyrelsens utlåtande över motionerna inom området 16.3.

9.8.3 Politiska riktlinjer, avsnittet Investera i erfarenhet (sidorna 45-46)

Tjänstgörande ordförande: *Ulla Lindqvist* och *Fredrik Lundh Sammeli*

Tjänstgörande sekreterare: *Johan Öhrn* och *Maria Strandberg*

4.1.3 Investera i erfarenhet

”Mamma byggde landet. Monument av tvätt. Motorvägar av frukostar. Miljonprogram av tröstad gråt. Idag förstår jag det som ingen vet. Mamma har gjort en heroisk insats för Sverige. Hon har underlättat överklassens liv och möjliggjort deras insatser i svenskt näringsliv, hon har byggt landet och fått hjulen att snurra. Hon kom hit när det var brist på arbetskraft, arbetade och födde sex skattebetalare. Hon belastar inte staten med många ören i pension.”

Karin Nielsen, ur antologin Tala om klass, Ordfront 2007.

En hel del av dagens 75-åringar började arbeta under 1950-talet, när industriarbetena var tunga och smutsiga. Välfärdssamhället med barn- och äldreomsorg var inte utbyggt och många kvinnor arbetade i hemmen – sina egna, eller andras. På dagens pensionärs slit är våra förmåner och hela välfärdssamhället byggt. Det är en skymf att premiera vissas jobb men inte andras via skattesystemet. Rätt ska vara rätt. Pension och lön ska beskattas lika.

Sverige har numera ett stabilt pensionssystem som kommer att fungera för kommande generationer och som tjänar som förebild för många andra länder. Den borgerliga regeringens orättvisa politik äventyrar idag uppslutningen kring systemet. Pensionsöverenskommelsen ska vårdas, det är därför viktigt att vi kontinuerligt följer hur systemet fungerar och vidtar de åtgärder som eventuellt kan behövas. När utvecklingen kräver att de sämst ställda pensionärerna skyddas är bostadstillägget det mest träffsäkra.

Många äldre är friska och vill fortsätta arbeta, men mer på egna villkor än tidigare. Det är bra. Varje arbetad timme behövs om vi ska klara välfärden. Mångårig erfarenhet och kunnande behövs i arbetslivet. Samtidigt trängs andra äldre ut ur arbetslivet. Det behövs målmedvetna insatser på arbetsplatserna för att förändra arbetsmiljö och attityder så att fler orkar och kan arbeta fram till pensionsdagen. Att se på äldre människor som en klumpsumma på kostnadssidan är en grov analysmiss. Äldre har behov, drömmar och åsikter precis som alla andra. Äldres livsval påverkar samhället precis som yngres val gör det; hur man väljer att bo, att utnyttja sin tid och sina resurser, vad man vill äta, göra och hur man vill utöva sitt medborgarskap. Äldre människors efterfrågan på varor och tjänster skapar både jobb, tillväxt och utveckling. Och alla människor oavsett ålder bidrar till utvecklingen av Sverige kunskapsmässigt, socialt, kulturellt och ekologiskt.

De klasskillnader som finns i yrkeslivet blir inte mindre påtagliga vid pensioneringen. Arbetslöshet, dåliga arbetsvillkor, otillräcklig utbildning, svag ekonomi och otrygghet tidigare i livet präglar livsvillkoren som pensionär. Många äldre kommer att leva under knappa förhållanden. På grund av låga inkomster under yrkeslivet har de inte haft möjlighet att lägga undan besparingar att luta sig tillbaka mot på ålderns höst. Utmaningen är att garantera och klara en vård och omsorg av hög kvalitet för alla äldre på lika villkor oavsett bakgrund, även om de äldre successivt blir så många fler.

Precis som det måste bli ett slut på att äldres erfarenheter och kunskaper viftas bort i arbetslivet så behöver äldre mötas med större respekt i det övriga samhället. Trygghet och andras omtanke blir viktigare ju längre upp i åren man kommer, men det betyder inte att behovet av – och rätten till – frihet och självbestämmande minskar. Vi vill att alla människor ska vara fria att forma sina liv och sin vardag, så långt upp i åren som det bara är möjligt. Vi människor behöver varandra, därför är det viktigt att bryta den ofrivilliga isoleringen som drabbar många äldre.

När krämporna kommer eller man behöver hjälp med vardagslivet har man rätt till stöd.

De äldre som har behov av särskilt boende ska rätt till det. Äldreomsorgen ska hålla hög och likvärdig kvalitet i hela landet. Vi socialdemokrater har inte alltid lyckats att nå dit när vi haft ansvaret. Ibland har kvaliteten brustit, de äldres inflytande över omsorgen varit för litet och valfriheten i boende och service otillräcklig. Dessvärre är den aktuella situationen illavarslande; kommuner och landsting har stora underskott, kvaliteten rasar och personal som behövs i äldrevård och omsorg

sägs upp.

Vi socialdemokrater ska bidra till bättre villkor för äldre och att erfarna inkluderas i samhället. Därför prioriterar vi:

- *Investera i erfarenhet.* Äldres erfarenheter ska tas tillvara i samhället, och inte minst i arbetslivet. Vi vill inrätta en erfarenhetsdelegation för att ta ett helhetsgrepp kring vad som krävs av lagändringar, kartläggning av hinder och attitydförändring. Diskrimineringen av äldre måste upphöra. Arbetsmiljöarbetet måste utvecklas så att fler än idag orkar arbeta ända fram till pensioneringen. Vi vill inrätta Seniorjobb för personer över 60 år som har svårt att komma tillbaka i arbete. Mentorskap och trainee-platser ska användas som ett sätt att både låta unga komma in i arbetslivet och äldre att dela med sig av sina kunskaper. Kompetensförmedlingen ska erbjuda stöd till alla, också erfarna. De äldre som kan och väljer att jobba ytterligare efter 65-årsdagen ska mötas med en ekonomisk stimulans. Deras bidrag till allas vår välfärd är värt en uppmuntran.
- *Ökad egenmakt i vardagen.* Principen att var och en själv bestämmer över sin vardag ska vara styrande i all äldreomsorg. Äldre ska ha större möjlighet att bestämma själva över hur hemtjänsttimmarna används. Äldre bör också erbjudas enklare servicetjänster i hemmet utan behovsprövning, till exempel genom fixartjänster, gratis eller med låg avgift.
- *Kvalificerad personal i omsorgen.* Äldreomsorgen skall präglas av hög kvalitet, inflytande och respekt. Den viktigaste åtgärden för att höja kvalitén är att satsa på personalen. Kompetensen ska vara hög och personalen trygg. Vi vill se nationella kompetenskrav för att arbeta inom äldreomsorgen oavsett arbetsgivare. Vi vill investera i fast och heltidsantälld personal. Rätt till kompetensutveckling är ett självklart krav. Vi vill vidareutveckla satsningen på Kompetensstegen för äldreomsorgens personal som påbörjades under den föregående socialdemokratiska regeringen. Även inom omsorgen av personer med funktionsnedsättning är behoven av kompetenssatsning stort.

Sida	Rad	Ny sida	Ny rad	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
46	27	8	12	Gunilla Josefsson	Bohuslän	Tillägg: ”att kvaliteten skall säkerställas och utvecklas på de särskilda boendena. De äldre medborgare som har behov av särskilda boenden skall ha ett värdigt liv och erhålla en omsorg av hög kvalité.”	Att alla äldre ska bemötas med respekt, och ha ett gott liv.	Bifall PS
46	31	7	45	Kurt-Åke Andersson	Norrbottnen	Ändring: "Vi vill se nationella kompetenskrav för att arbeta inom äldreomsorgen." till "Vi vill se nationella kompetenskrav för att arbeta inom äldreomsorgen,	Avslag	Bifall PS efter försöksvotering

						oavsett arbetsgivare och gälla under hela kalenderåret.		
46	28	8	18	Katarina Nyberg Finn	Jämtlands län	<p><i>Personalen är grunden för en god och trygg äldreomsorg. Därför ska kompetensen vara hög och personalen trygg. Ett av de största hoten mot god kvalitet inom äldreomsorgen brukar beskrivas som bristen på utbildad personal.</i></p> <p>Vi vill se nationella kompetenskrav för att arbeta inom äldreomsorgen. Rätt till kompetensutveckling är ett självklart krav. Vi vill vidareutveckla satsningen på kompetensstegen för äldreomsorgens personal som påbörjades under den föregående socialdemokratiska regeringen. Behovet av verksamhetsnära lärande är stort inte minst för vård- och omsorgspersonal inom hemtjänsten. Allt fler vårdas i hemmet och hemtjänstarbetet är ett komplext arbete som innefattar många bedömningar och mer eller mindre viktiga beslut fattas varje dag.</p>	Ny text: Behovet av verksamhetsnära lärande är stort inte minst för vård- och omsorgspersonal inom hemtjänsten. Allt fler vårdas i hemmet och hemtjänstarbetet är ett komplext arbete som innefattar många bedömningar och mer eller mindre viktiga beslut fattas varje dag.	Bifall PS
		8	18	Katarina Nyberg Finn	Jämtlands län	Därför är det facklig-politiska arbetet kring mönsterarbetsplatser viktigt för att uppnå bättre välfärdsjobb genom bl.a. färre tillfälliga jobb och deltider och nå sänkt sjukfrånvaro.	Avslag	Avslag PS
		7	37	Lars Isacson	Dalarna	Tillägg: ”den borgerliga politiken har lett till att många kommuner och landsting säger upp personal	I många kommuner har den borgerliga politiken lett till	Bifall PS

						som behövs i äldreården, omsorgen vilket leder till att kvaliteten rasar." efter "stora underskott,"	stora underskott.	
		7	30	Katrin Stjernfeldt Jammeh	Skåne	Tillägg: "Boendet är grundläggande för livskvaliteten och därför ska vi verka för ett varierat utbud, med fler senior- och trygghetsbostäder." efter "...isoleringen som drabbar många äldre."	Bifall	Bifall PS

Kongressen beslutade att i övrigt fastställa partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer, avsnittet Investera i erfarenhet (sidorna 45-46).

16.4 Partistyrelsens utlåtanden över motionerna som rör Bostadspolitik häfte G (sidorna 167-214)

Tjänstgörande ordförande: *Ulla Lindquist* och *Fredrik Lundh Sammeli*

Tjänstgörande sekreterare: *Bengt Harju* och *Anna Grönfors*

Motion	Talarordn.	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	PS förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
G143:2	2	Jörn Jönsson	Skåne	Bifall motion	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
G152:9	2	Jörn Jönsson	Skåne	Bifall motion	Besvarad	Besvarad	Bifall PS efter försöksvotering
A60:18	2	Jörn Jönsson	Skåne	Bifall motion	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
A60:14	2	Jörn Jönsson	Skåne	Bifall motion	Besvarad	Besvarad	Bifall PS efter försöksvotering
G169:7	6	Christoffer Bernsköld	Östergötland	Bifall motion	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
G158:1	9	Johan Kanmert	Göteborg	Bifall motion	Besvarad	Besvarad	BifallPS
G158:2	12	Johan Kanmert	Göteborg	Bifall motion	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
G158:3	12	Johan Kanmert	Göteborg	Bifall motion	Besvarad	Bifall	Bifall
G158:4	12	Johan Kanmert	Göteborg	Bifall motion	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
G158:5	12	Johan Kanmert	Göteborg	Bifall motion	Bifall	Bifall	Bifall PS
G158:6	12	Johan Kanmert	Göteborg	Bifall motion	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
G158:7	12	Johan Kanmert	Göteborg	Bifall motion	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
G155:1	12	Johan Kanmert	Göteborg	Bifall motion	Besvarad	Besvarad	Bifall PS

G155:2	12	Johan Kanmert	Göteborg	Bifall motion	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
G155:3	12	Johan Kanmert	Göteborg	Bifall motion	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
G155:4	12	Johan Kanmert	Göteborg	Bifall motion	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
G155:5	12	Johan Kanmert	Göteborg	Bifall motion	Avslag	Avslag	Bifall PS
G155:6	9	Johan Kanmert	Göteborg	Bifall motion	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
G174:6	10	Dag Larsson	Stockholm	Bifall motion	Besvarad	Besvarad	Bifall motion efter försöksvotering
G174:5	10	Dag Larsson	Stockholm	Bifall motion	Besvarad	Besvarad	Bifall motion
	16	Anders Lago	Stockholms län	Bifall till Dag Larssons bifallsyrkande till motion G174:5-6.	Besvarad	Avslag	Bifall

Kongressen beslutade att i övrigt fastställa partistyrelsens utlåtande över motionerna inom området 16.4.

9.8.4 Politiska riktlinjer, avsnittet En bostadspolitik som förändrar (sidorna 46-48)

Nytt förslag till politiska riktlinjer. Utgångspunkt för debatten och yrkanden.

4.1.4 En bostadspolitik som förändrar

”Min dröm är rentav självklar det skulle man ju kunna tro för den handlar om rätten till arbete och att få välja var man vill bo. Min dröm är en trea på söder

och äntligen en dagisplats” Lasse Tennander, Lisas dröm, 1979.

En egen bostad är helt centralt för människor – i hela världen. I Sverige har vi jämförelsevis höga krav på hur ett hus ska se ut för att kallas för bostad, men känslan av att ha sitt eget hem är densamma.

För oss socialdemokrater är bostaden en del av den generella välfärden och en social rättighet. Vi strävar efter ett boende med minskade klyftor och ökad social sammanhållning. Det för människor samman och skapar kraft istället för främlingskap.

För att uppnå bostadspolitiska mål med sociala ambitioner måste vi ha skarpa och användbara verktyg. Några sådana har vi inte om allt överlämnas åt marknaden. Bostadspolitiska insatser bör vara generella.

Vi vill se en blandad bebyggelse med både villor, radhus, bostadsrätter och hyreslägenheter. Därför vill vi ge kommunerna större möjligheter att styra nybyggnationen mot mer av blandade upplåtelseformer. Vi vill stärka människors möjlighet att välja hur de vill bo, kunna bo kvar och att flytta när de behöver byta bostad eller bostadstyp.

Ibland behöver man flytta men vill inte flytta långt, kanske för att barnen ska slippa byta skola eller komma för långt bort från en förälder eller kompisarna. Därför vill vi se mer av kompletteringsbebyggelse. I områden som domineras av till exempel hyreslägenheter bör byggas fler villor, radhus och bostadsrätter – och omvänt i villabebyggelse. I stora ensidiga hyreshusområden kan även ombildningar till bostadsrätter och kooperativa hyresrätter behövas. Med en blandad bebyggelse blir den sociala miljön också mer levande, service och skolor kan förbättras och bostadssegregation motverkas.

Människors valfrihet i boendet minskar idag. Hyresrättens andel av bostadsmarknaden har sjunkit drastiskt under de senaste åren, särskilt i storstadsområdena. Effekterna märks tydligt. Unga tvingas bo kvar hemma allt längre; andrahandsboende och svarta hyreskontrakt blir vanligare; allt fler drabbas av bostadsbrist och trångboddhet; äldre som vill eller behöver flytta till ett bättre anpassat boende saknar alternativ. Vi vill se över hur regelverket för tvångsförvaltning av hyresfastigheter kan skärpas. Prövning vid förvärv av hyresfastigheter måste kunna ske.

Skälet till utvecklingen är att samhällligt stöd och stimulans till bostadsbyggande helt har avvecklats under senare år, att attraktiva hyresrätter sålts ut till dem som har råd och de allmännyttiga bostadsföretagen rustats ned.

Rörligheten på arbetsmarknaden hindras när det inte finns lägenheter för dem som behöver flytta för att pröva ett nytt arbete eller börja en utbildning. Det är illa för landets tillväxt och utveckling. Enligt tillgängliga underlag kan det behöva byggas så mycket som 40 000 bostäder per år.

Omläggningen av fastighetsskatten innebär också att rörligheten på bostadsmarknaden minskar. En socialdemokratiskt ledd regering kommer att göra om fastighetsskatten så att den blir billigare för de allra flesta, tydligare, rättvisare och minskar inlåsningsgraden på bostadsmarknaden.

Vi socialdemokrater vill slå vakt om allmännyttan, och stoppa utförsäljning och ombildning i områden där hyresrätten behövs. Det behövs neutralitet och rättvisa mellan olika boendeformer. Det är därför rimligt att nu göra en översyn av hur skattereglerna slår för olika upplåtelseformer.

Hyresrätten är i Sverige ett attraktivt, bekvämt och praktiskt alternativ för breda grupper. Inte minst gäller det ungdomar och studenter. Mot bakgrund av att arbetsmarknadsregionerna blir allt större vill vi undersöka förutsättningarna för allmännytta också på regional nivå. Det behövs fler hyresrätter i Sverige – inte färre. Vi slår vakt om hyresgästernas rättigheter och säger nej till marknadshyror.

Det finns behov av en ny egnahemssatsning för 2000-talet där fler människors dröm om ett eget hus kan gå i uppfyllelse, inte minst i storstadsområden. Vi vill se över förutsättningarna för en sådan.

En central utmaning för bostadspolitiken är att klara ökat bostadsbyggande och upprustning av befintlig bebyggelse. Detta kräver kraftfulla åtgärder på alla nivåer.

Sveriges många miljonprogramsområden är i behov av upprustning. Det gäller inte bara bostäderna utan områdena i sin helhet. Vi vill se fler attraktiva stadsdelar. Det är en strategisk möjlighet till utveckling och förnyelse – en möjlighet som nu måste tas tillvara.

Vid all nybyggnad och ombyggnad vill vi se tydliga krav på energieffektivisering. Boende ska kunna påverka sin egen förbrukning av el och värme och det ska avspeglas på hyran om man bor i hyresrätt.

Vi socialdemokrater vill bryta den tilltagande boendesegregationen och föra en bostadspolitik som bidrar till en hållbar utveckling – ekonomiskt, socialt och ekologiskt över hela landet. Vi är övertygade om att det också är vägen mot ett Sverige som utvecklas starkare i solidaritet och sammanhållning.

Därför prioriterar vi:

- *Få fart på bostadsbyggandet.* Bostadsbristen ska byggas bort. Det behövs ett kraftigt ökat bostadsbyggande jämfört med dagens nivåer för att möta behoven. Staten har tillsammans med kommunerna ansvaret och ska ta initiativ. Vi vill se investeringsstöd för att få fler hyresrätter till rimliga kostnader.
- *Ansvar för bostadsförsörjningen.* Vi vill skärpa lagen om bostadsförsörjning så att kommunerna får ett tydligare ansvar för att öka tillgången till bostäder. Alla kommuner ska vara skyldiga att ha en officiell bostadsförmedling eller i andra former erbjuda motsvarande service.
- *Miljardprogram för miljonprogramsområden.* Vi vill ta initiativ till ett handslag mellan stat, näringsliv, kommuner och aktörerna på bostadsmarknaden för att genomföra ett miljardprogram för miljonprogramsområdena. Den nödvändiga upprustningen av den fysiska miljön måste komma igång och kombineras med offentliga och kommersiella investeringar som ger en attraktiv, tillgänglig och trygg miljö. Det skapar samtidigt jobb. Renovering, klimatanpassning och förnyelse av miljonprogrammen kan tidigareläggas genom riktade investeringar. De boendes inflytande är viktigt och ska tas tillvara som en resurs i arbetet.

Tjänstgörande ordförande: *Ulla Lindquist* och *Fredrik Lundh Sammeli*

Tjänstgörande sekreterare: *Bengt Harju* och *Anna Grönfors*

Sida	Rad	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
9	6	Elin Lagerqvist	Jönköpings län	Tillägg: I stora ensidiga hyreshusområden kan även ombildningar till bostadsrätter och kooperativa hyresrätter behövas.	Redaktionsutskott	Redaktionsutskott
9	26	Elin Lagerqvist	Jönköpings län	Tillägg: ...och ”genom lagstiftning” stoppa utförsäljningar och ombildningar	Redaktionsutskott	Redaktionsutskott
9	37	Elin Lagerqvist	Jönköpings län	Ändring: För oss socialdemokrater är bostaden ”en del av den generella välfärden och” en social rättighet.	Avslag	Bifall PS
9	18	Jörn Jönsson	Skåne	Tillägg: Införandet av äganderätter riskerar i första hand till att skapa nya möjligheter för kapitalplacering snarare än att bidra till en hållbar bostadsmarknad i balans. Det riskerar i sin tur att leda till ytterligare spekulation på bostadsmarknaden	Avslag	Bifall PS
10	17	Christer Lindvall	Västerbotten	Tillägg: Alla kommuner ska vara skyldiga att ha en officiell bostadsförmedling eller i andra former	Avslag	Bifall PS

				erbjuda motsvarande service.		
		Johan Lövstrand		Yrkar bifall till PS förslag till nya riktlinjer.	Bifall	Bifall PS
9	9	Christoffer Bernsköld	Östergötland	Tillägg: Vi är beredda att titta närmare på och utreda olika typer av nya boendeformer och fastighetsbildningar, tex hyr-köp och tredimensionell fastighetsbildning.	Redaktionsutskott	Redaktionsutskott
9	2	Anders Johansson	Stockholms län	Rad 2: Tillägg efter ...eller bostadstyp: ”Därför behövs ett kraftigt ökat bostadsbyggande. Vi vill ta sikte på att i genomsnitt bygga 40 000 nya bostäder om året under nästa mandatperiod.”	Redaktionsutskott	Redaktionsutskott
9	19	Anders Johansson	Stockholms län	Rad 19: ”lägenheter” byts mot ”bostäder” (det gäller alla typer av bostäder,även villor och radhus)	Bifall	Bifall PS
9	21	Anders Johansson	Stockholms län	Rad 21: Följande mening stryks: ”Enligt tillgängliga underlag kan det behövas ... ”(behövs ej då ny mening på rad två infogats)	Avslag	Bifall PS
9	28	Anders Johansson	Stockholms län	Rad 28: Meningen som börjar med: ”Det är därför rimligt att nu göra en översyn av ...” stryks och ersätts med: ”Under nästa mandatperiod ska steg tas för att åstadkomma detta.”	Bifall	Bifall PS
9	32	Anders Johansson	Stockholms län	Rad 32: Meningen ... ”vill vi undersöka förutsättningarna för ...” stryks och ersätts med:” ... vill vi på sikt se allmännyttiga bostadsföretag även på regional nivå.”	Bifall	Bifall PS
9	36	Anders Johansson	Stockholms län	Rad 36: Följande mening stryks: ”Vi vill se över förutsättningarna för en sådan” och ersätts med: ”Under nästa mandatperiod vill vi tillsammans med näringslivet, bostadskooperationen	Bifall	Bifall PS

				och bostadsmarknadens parter ta initiativet till en sådan.”		
9	29	Helene Hellmark Knutsson	Stockholms län	Återtar sitt yrkande, yrkar bifall till Anders Johanssons förslag.	Bifall till ändringar rad 19, 28, 32 och 36. Avslag till ändringar rad 21. Redaktionsutskottet rad 2.	Bifall PS
10	21	Marie Dahlin	Norra Älvsborg	Ändring: ”Vi vill ta initiativ till ett miljardprogram för miljonprogramsområdena”	Avslag	Bifall PS efter försöksvotering
10	15	Stefan Carlsson	Älvsborgs södra	Lägg till i meningen efter "till rimliga kostnader" följande text: "och införa ett investeringsstöd för byggnation i glesbyggd där marknaden inte fungerar."	Avslag	Bifall PS
		Conny Johansson	Skaraborg	Bifall PS	Bifall PS	Bifall PS
10	17	Patrik Karlsson	Bohuslän	Drog tillbaka sitt yrkande till förmån för PS ändringsförslag.	Avslag, PS ändringsförslag ersätter: ”Vi vill se blandade upplåtelseformer i alla kommuner.”	Bifall PS
9	36	Jonas Erlandsson	Kalmar län	Strykning: ...uppfyllelse, inte minst i storstadsområden.	Bifall	Bifall PS
9	5-6	Teres Lindberg	Stockholm	Att stryka meningen: "I stora ensidiga hyresområden kan även ombildningar till bostadsrätter och kooperativa hyresrätter behövas."	Redaktionsutskott	Redaktionsutskott
		Anders Lago	Stockholms län	Bifall till Anders Johanssons förslag till ändringar i riktlinjerna	Bifall till ändringar rad 19, 28, 32 och 36. Avslag till ändringar rad 21. Redaktionsutskottet rad 2.	Bifall PS
10	10	Kajsa Borgnäs	S-studenter	Bifall till PS och förslaget att bevara och utveckla hyresrätten.	Bifall	Bifall PS
10	19	Peter Weiderud	Broderskap	Tillägg: ”Barn har alltid rätt till en trygg bostad. Vi vill därför införa ett	Förslag till ny skrivning: ”Barn har alltid rätt till	Bifall PS

				totalstopp för vräkning av barnfamiljer.” Drog tillbaka till förmån för PS nya text:	en god bostad. Därför ska särskild hänsyn tas till barnfamiljer som riskerar att bli av med sin bostad.”	
		Eva Sjöstedt	Skåne	Bifall till PS nya förslag till riktlinjer.	Bifall	Bifall PS
		Johan Löfstrand	Östergötland	Yrkade bifall till skrivningen om ombildningar.	Redaktionsutskott	Redaktionsutskott
10	14	Urban Granström	Södermanland	Ändring: Ordet ”se” investeringsstöd ersätts med ”införa”	Bifall	Bifall PS
9	2-36	Lennart Holmlund	Västerbotten	Bifall till Anders Johanssons förslag till ändringar i riktlinjerna. Vill att stycket om ombildning ska stå kvar.	Bifall till ändringar rad 19, 28, 32 och 36. Avslag till ändringar rad 21. Redaktionsutskottet rad 2.	Bifall PS

Kongressen beslutade att i övrigt fastställa partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer, avsnittet En bostadspolitik som förändrar (sidorna 46-48).